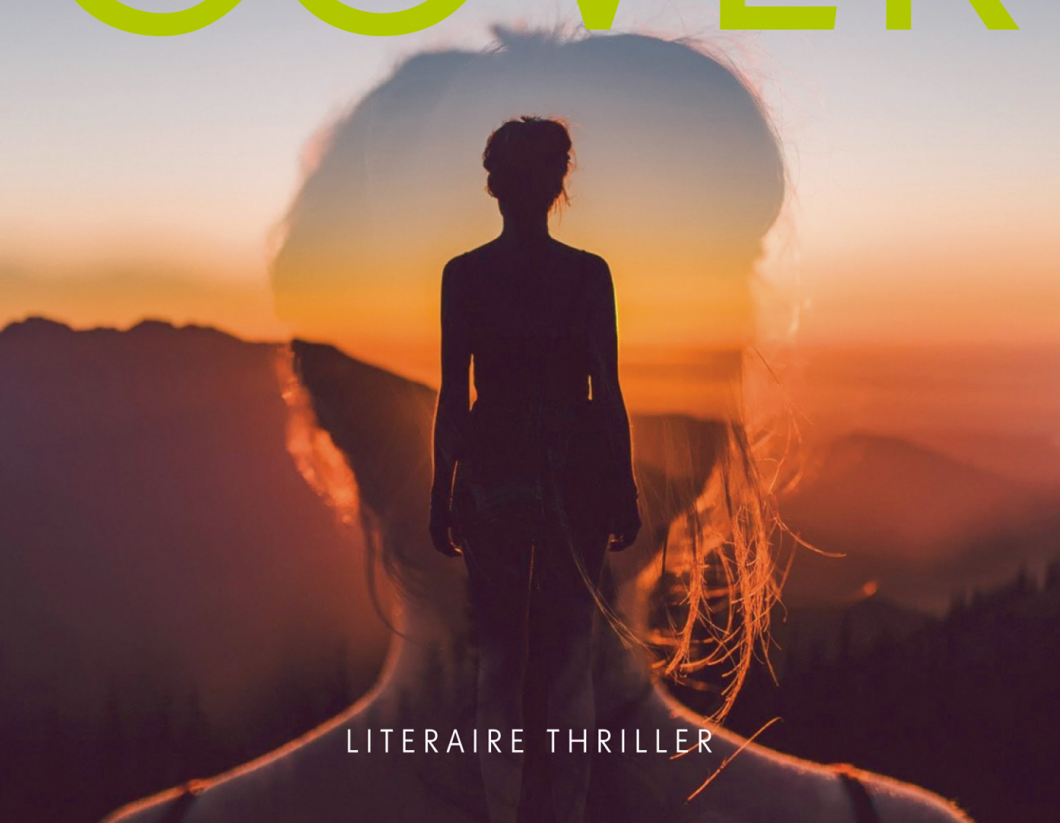

CLARE CLARK

UNDER

Tess is lid van een milieubeweging.
Niet iedereen daar is wie hij zegt te zijn...

COVER

LITERAIRE THRILLER

Clare Clark

Undercover

Vertaald door Frank van der Knoop

De Fontein

Proloog

In de vaas op de grafsteen staan bloemen. Felrood, roze en oranje, als op een kindertekening. Zinnia's. Hij heeft altijd al een gruwelijke hekel aan zinnia's gehad. De goudkleurige letters op de grafzerk van donker graniet glanzen in de felle zon.

TER LIEFDEVOLLE NAGEDACHTENIS
AAN HARRY TAYLOR
EEN ENGEL OP AARDE EN EEN ENGEL IN DE HEMEL
RUST IN VREDE

Als hij met zijn hand over zijn voorhoofd strijkt, ruikt hij zijn naar drank stinkende zweet. De verschaalde dranklucht van de ochtend erna. Hij heeft een zure smaak in zijn mond. In de duf makende middaghitte hoort hij het verkeer op de A59 in de verte. Net het ruisen van de zee.

Hij is hier één keer eerder geweest, in februari. Hij weet het nog precies. De bijtende kou van de wind en zijn half bevroren voeten. Witte tulpen in de vaas. De eerste tekenen van een ongemakkelijk gevoel. De eerste tekenen dat dit niet zomaar een spelletje was. Weliswaar een spelletje met serieuze bedoelingen, maar toch een spelletje. Een prachtig, ingewikkeld spel waarin je tegelijk speler en pion was. Een spel dat eindeloos werd geoefend, tot je geen fouten meer maakte en er niets zo veilig was als het spel.

Hij hurkt bij de grafsteen neer. De bloemen zijn vers. Zinnia's zijn net kakkerlakken, want ze zijn onverwoestbaar, maar in deze hitte verwelkt alles. Ze is hier geweest, vandaag. Misschien is ze er zelfs nog. Wat moet hij doen als ze vraagt wat hij hier te zoeken heeft? Wat zal hij zeggen? Hij wordt nerveus en wil het liefst de benen nemen. Hij staat op en draait zich langzaam, heel langzaam, om.

Er is niemand.

Hij doet zijn ogen dicht. Het zweet kriebelt op zijn hoofdhuid. En zijn hoofd bonkt, net als zijn hand. Meestal heeft hij er alleen last van als het koud is. Hij drukt zijn duim hard tegen het littekenweefsel, tot de pijn doorschiet naar zijn schouder en zijn schedelbasis. Hij had hier niet naartoe moeten komen. Het was dom van hem te verwachten dat hij zich dan beter zou voelen en dingen beter op een rijtje zou kunnen zetten. Een dom waanidee.

Rust in vrede.

Hoelang hebben ze dat al niet meer kunnen doen?

I

Tess maakte voor de verandering eens echte koffie, op z'n Frans, in het gedeukte oude aluminium espressopotje met het zwarte handvat. Ze maakte zelfs melk warm en walste het pannetje tijdens het schenken om het schuim de vorm van een hartje te geven. Weliswaar een hartje met een dikke en een dunne kant, maar in elk geval een hartje. Het was nog vroeg, zeker voor een zaterdag, maar toch was het al erg warm. Mia lag boven nog in bed. Nog een maand en dan zou ze een tiener zijn en voortaan waarschijnlijk de hele dag in bed liggen, om pas op te staan als het donker werd, net als een das. En misschien zou ze, net als een das, leren hoe ze haar eigen bed moest opmaken.

Tess liep naar buiten met haar koffie. De tuinstoelen waren vies, vol glinsterende slakkensporen. Ze had het tuinsetje vorige zomer op eBay gekocht. Vier stoelen met een bijpassende tafel. Die aankoop was bedoeld als het symbolische einde van zes jaar verwaarlozing. Om duidelijk te maken dat ze de tuin zou verzorgen als een volwassene. Inmiddels was er alweer een jaar verstreken en was ze nog geen stap verder gekomen. Het minigazon was nog steeds een wildernis. Lang gras vol paardenbloemen. Er groeide onkruid tussen de flagstones van het terras. Tess sleepte de minst vieze stoel naar een puntje zonlicht en ging zitten. Deze zomer, dacht ze loom terwijl ze van haar koffie nipte, deze zomer knap ik de tuin op.

De zon scheen fel. Tess kantelde de stoel op zijn achterpoten en leunde met haar hoofd tegen de warme bakstenen muur. Ze had in Rome of Barcelona kunnen zijn. Ze zette haar koffiekop op tafel, deed haar ogen dicht en trok de dunne bandjes van haar topje naar beneden zodat ze over haar armen hingen. Ze dacht wel zeker te weten dat vrouwen in Barcelona geen witte pyjamastreepjes hadden.

Er landde iets zachtjes op haar arm. Tess veegde het weg. Het leek wel of iedereen in haar straat in Palmers Green bezig was z'n huis op te knappen. Gazons werden vervangen door kunstgras en vlonders, voortuinen werden verhard met een laag beton zodat de auto niet op straat hoefde te staan. Door haar tuin te laten verwilderen, dacht Tess, creëerde ze in elk geval een habitat voor wilde dieren. Ze voelde de zonnewarmte als olie haar huid binnendringen. Ze rekte zich behaaglijk uit en stak, nog met haar ogen dicht, haar hand uit naar haar koffie.

Nog voor ze de slok doorslikte voelde ze het al in haar mond. Het was niet groot, maar wel stevig, net een stel aan elkaar geknoopte draadjes. Met een vies gezicht spuugde ze het uit. Een vliegende mier. Een mierenlijf met twee papierachtige vleugels. Ze drukte haar tong tegen haar verhemelte alsof ze zo de herinnering aan het gevoel – of verbeeldde ze zich het maar? – van dat wriemelende beest kon uitwissen. Ze proefde de bittere smaak nog steeds achter in haar keel.

Nu landde er een mier op haar dijbeen. Ze sloeg ernaar. Terwijl ze het beest geïrriteerd wegveegde, keek ze omlaag en schrok. Overal zaten vliegende mieren. Het hele terras was ervan vergeven. Ze zwermden over de flagstones en kwamen uit de met onkruid begroeide kieren tussen de tegels tevoorschijn alsof ze door de grond werden uitgezweet. Er zat er een op Tess' blote voet. Ze schopte in het wilde weg en trok haar knieën op tegen haar borst.

Plotseling riep iemand haar naam. Veel te hard. Haar telefoon. Het was haar telefoon maar. Mia had de beltoon gepersonaliseerd. *Jezus, Tess. Neem nou eens op!* Mia's gelach overstemde haar gespeelde Amerikaanse accent. Tess liep op haar tenen naar binnen, maar haar voetzolen verkrampten. Zelfs nu ze de deur achter zich had dichtgetrokken, voelde ze het gewriemel van de mieren op haar huid en in haar haar. Het nummer op haar telefoon was buitenlands, +33. Frankrijk.

'Hallo?' zei ze. Haar mond was droog en ze sprak moeizaam. De espressopot stond nog steeds op het fornuis. Het zeskantige metaal weerspiegelde het licht en zomaar ineens moest ze denken aan de wonderlamp van Aladin en de geest die al je wensen kon vervullen.

‘Hallo, Tess, met Delphine.’

Tess verstevigde de greep op haar telefoon. Tess’ vader en Delphine waren tien jaar geleden gescheiden. Ze kon maar één reden bedenken waarom Delphine haar zou bellen. Zeg het alsjeblieft niet, smeekte Tess in stilte. Alsjeblieft, Delphine, wat je ook te zeggen hebt, laat het iets anders zijn.

‘Het gaat om Sylvie,’ zei Delphine.

Sylvie, Delphine’s moeder en Tess’... Ja, wat eigenlijk? Als er al een woord voor bestond, in het Frans of in het Engels, kende Tess het in elk geval niet. Buiten krioelden er donkere groepjes mieren tegen het raam. Ze staaarde ernaar terwijl Delphine zachtjes en op vlakke toon verder sprak, alsof ze hetzelfde nieuws al veel te vaak had moeten vertellen. Ze vertelde dat Sylvie zich al maanden niet zo goed had gevoeld, maar dat ze dat natuurlijk aan niemand had verteld. Maar twee dagen geleden was ze wakker geworden omdat ze pijn in haar borst en onderbuik had. Ze dacht dat ze een hartinfarct had en belde een ambulance, maar toen ze werd onderzocht, ontdekten de artsen tumoren in haar lever, longen en maag. De tumor in haar maag bloedde. Ze gaven haar nog een bloedtransfusie, maar de kanker was al te veel uitgezaaid en dus konden ze niets meer voor haar doen. Delphine sprak zoals altijd perfect Engels, bijna accentloos. Tess dwong zichzelf naar de mieren op het raam te kijken. De vleugeltjes schitterden als glasscherven. De arts had tegen Delphine gezegd dat Sylvie zeker nog een paar dagen ter observatie op de ic moest blijven. Daarna, als haar toestand weer een beetje was gestabiliseerd, kon ze naar een hospice in Brest. De medewerkers waren heel aardig en er was een tuin. Ze zouden hun best doen om het haar zo aangenaam mogelijk te maken.

‘Een hospice? Maar het kan toch niet –’

‘Doe dat alsjeblieft niet.’ Delphine slaakte een vermoeide zucht. ‘Sylvie zegt... Laat me dit gevecht niet ook nog eens met jou moeten aangaan.’

Zolang ze elkaar al kenden, noemde Delphine haar moeder bij haar voornaam. Tot nu toe had Tess dat nooit vreemd gevonden. Ze drukte haar telefoon tegen haar wang en keek naar de espressopot,

naar het zonlicht op de deksel. Een hospice. Waar je naartoe ging om te sterven als sterven het enige was wat je nog kon.

‘Luister, de arts is er, ik moet terug,’ zei Delphine. ‘Ik wilde je bellen, ik bedoel, dit is waarom ik bel, al weet ik niet of het gepast is. Het is alweer lang geleden, dat snap ik wel, maar de artsen hebben weinig hoop. Als je haar nog wil zien, als je dat tenminste wil, moet je snel komen.’

Sylvie lag op sterven. De woorden waren duidelijk en helder in Tess’brein geëet, maar toch leek het niet te kunnen kloppen. Het was onmogelijk. Niet Sylvie. Nog niet. Sylvie was nooit ziek. Ze was zelfs nooit moe. De levenskracht stroomde door haar lijf alsof ze die zelf had uitgevonden. Tess probeerde zich voor te stellen dat ze in een ziekenhuisjurk op bed lag met slangetjes in de rug van haar hand, maar als ze aan Sylvie dacht, zag ze haar in haar vale zwarte badpak op de rotspunt staan en met uitgestrekte armen haar gezicht naar de regen opheffen. Ze dacht aan haar haar dat als nat zeewier over haar rug hing. Aan haar vrolijke lach toen ze een sprong maakte en verdween.

De mieren in de tuin vlogen op. Als de opstijgende as boven een houtvuur trokken ze hemelwaarts. Toen Tess haar ogen sloot, zag ze de mieren nog steeds opvliegen, naar de duisternis, alleen vormden ze nu een zilverkleurig spoor.

‘Tess, het spijt me, maar ik moet ophangen. Ik bel je terug, oké?’

Tess legde haar telefoon op het aanrecht. Ze dacht aan de heimelijk in Sylvie groeiende tumoren die haar vlees in nieuwe vormen kneedden, en haar opzogen en omvormden om haar lichaam tot het hunne te maken.

‘Kunst maken is vergelijkbaar met het houden van een draak in je kelder,’ had Sylvie ooit gezegd. ‘Soms voel je je onoverwinnelijk, maar soms ga je in vlammen op.’

Sylvie kon niet doodgaan. Ze was Sylvie. En ze was pas vierenzestig.

Plotseling kon Tess’nek het gewicht van haar hoofd niet langer dragen. Leunend tegen de tuindeur legde ze haar hoofd tegen het glas. De hemel boven haar, boven de daken van de huizen die aan haar tuin grensden, was vol vogels. Meeuwen, misschien, al krijsten

ze niet zoals meeuwen dat meestal doen. Ze cirkelden rond en maakten duikvluchten en deden zich tegoed aan al het voedsel in de lucht.

Sinds Tess voor het laatst bij Sylvie was weggegaan, waren er acht jaar verstreken. Ongetwijfeld waren er cicaden te horen geweest, en vogels en het geruis van de zee in de verte, maar Tess herinnerde zich alleen de stilte en de aanblik van Sylvie die bij het tuinhek stond. Haar gezicht deed denken aan dat van de houten heilige die de kerkgangers zijn brood aanbood in de kathedraal van Quimper. Ernstig en onverstoort. Ze stond er nog steeds toen Tess de hoek om sloeg en Sylvie uit het zicht verdween.

Een paar maanden later had ze Tess een brief gestuurd. In maart. Mia was pas vijf geweest. Er lag sneeuw in Londen en de witte bloesems aan de sprietige kersenvormen in haar straat deden denken aan stukjes tissue. Sylvies handschrift was net als Sylvie zelf: te groot voor het papier. *Vertel het haar*, had ze geschreven. *Een beter moment dan dit zal nooit aanbreken. Vertel het haar en neem haar mee hiernaartoe. Ik moet jou namelijk ook iets vertellen.* Door die brief waren al haar woede en angst weer bovengekomen. Als ze geen antwoord terugstuurde, zou Sylvie haar niet meer schrijven. Dat wist ze zeker. Sylvie probeerde mensen nooit op andere gedachten te brengen. Daar zag ze het nut niet van in. De mensen van wie ze hield, de mensen die ertoe deden, die mensen volgden hun koers zonder af te dwalen, net als zij. Hun kompas stuurde ze altijd naar het ware noorden. Alle anderen deden er nauwelijks toe.

Tess staaarde lange tijd naar de brief. Bij elke zin voelde ze Sylvies hand op haar schouder die haar dwong zich tegen zichzelf te keren. Toen het tijd was om Mia van school te halen, scheurde ze de brief in kleine stukjes, die ze in de vuilnisbak gooide. Maar later die avond haalde ze de snippers er weer uit om ze in de gootsteen te verbranden. Mia kon niet lezen en kon niet bij de vuilnisbak, maar Tess kon de vrees niet van zich afschudden dat ze de verscheurde woorden zou ontdekken en weer aan elkaar zou plakken. Dat die woorden haar op de een of andere manier zouden weten te vinden.

Ze had nooit teruggeschreven. Sindsdien waren er jaren verstreken. Tess had die jaren voorbij zien trekken, dat kon niet anders als je een kind had, maar ze had niets gedaan. Wat had ze moeten

doen? Sylvie vroeg iets onmogelijks van haar. En met elk jaar dat voorbijging, werd het nog onmogelijker.

Acht jaar zwijgen. En toch had ze altijd geloofd dat die stilte ooit verbroken zou worden. Het gewicht van hun verleden had een toekomst nodig om tegenwicht te bieden. Op een dag, nu nog niet maar binnenkort, zouden ze alles wat tussen hen in stond gladstrijken, net als Sylvies vaak verstelde linnen lakens die ze samen plachten te wassen, om ze daarna over de rozemarijnstruikjes in de zon te drogen te leggen. Als die lakens daarna op bed werden gelegd, roken ze als een nieuw begin.

Toen Tess weer opkeek, was de hemel leeg. De vogels waren verdwenen. Het aantal vliegende mieren nam alweer af. Later in de middag zouden alleen hun vleugeltjes nog over zijn en als afgescheurde toegangkaartjes op het tuinterras blijven liggen. En ook die vleugeltjes zouden door vogels worden opgegeten. Haar volle koffiekop stond nog steeds op de tuintafel. Sylvie had haar geleerd om zulke koffie te zetten.

Ze sloot haar ogen en sloeg haar armen om haar lijf. Haar hart hilde.

Ze had gedacht dat er nog meer dan genoeg tijd zou zijn.

Mia staaide uit het raam naar het droge, vergeelde gras en het afval in de berm van de snelweg. Ze had de zonneklep naar beneden gedaan, maar het licht was nog steeds te fel. De zon brandde door het glas op haar blote arm. Haar benen kriebelden van het lange stilzitten en ze begon wagenziek te worden. Naast haar zat haar moeder kromgebogen achter het stuur. Ze klemde het stuurwiel zo stevig vast dat haar knokkels uitstaken. Ze knipperde voortdurend met haar ogen en wreef in haar gezicht, maar toch wilde ze nergens stoppen, zelfs niet toen Mia zei dat ze honger had en naar de wc moest. Ze zei dat het niet ver meer was en dat er kauwgum in het handschoenenkastje lag en reed verder.

In Londen was het een uur vroeger. Yaz zou zich nu klaarmaken, net als de anderen. Alleen Mia niet. Ze beet hard op haar duimnagel. Ze wilde haar moeder toeschreeuwen dat ze alles had verpest, want zonder haar had ze niet in die stomme auto gezeten

en zou ze nu naar Laurens huis zijn gegaan, naar Lauren die Yaz in plaats van Mia had uitgenodigd voor haar feestje, maar haar gisteren eindelijk een berichtje had gestuurd dat ze best mocht komen als ze dat wilde. Nu zou ze dat waarschijnlijk nooit meer doen, want volgens Yaz gaven meisjes zoals Lauren je altijd maar één kans. En waarom? Vanwege een oude vrouw die haar moeder al niet meer had gezien sinds Mia heel klein was, een vrouw die niet eens familie was, in elk geval niet meer sinds opa Ivo en Delphine gescheiden waren. Een vrouw die nooit op bezoek kwam, hen nooit had uitgenodigd of haar zelfs maar een verjaardagskaart had gestuurd. Maar blijkbaar deed dat er allemaal niet meer toe als iemand op sterven lag. Als iemand doodging, mocht je niet boos meer zijn. Je mocht alleen maar verdriet en spijt hebben, zelfs als je degene die op sterven lag niet eens kende. En dat was nog niet het ergste. Het ergste, wat haar pas echt boos maakte, was nog wel dat het niet uitmaakte hoe gemeen en oneerlijk het was, want Mia kon er niets over zeggen. Mia's moeder wist namelijk niets van Laurens feestje af. Ze dacht dat Mia gewoon een nachtje bij Yaz had zullen logeren. Had ze van dat feestje geweten, en het feit dat Laurens ouders niet thuis waren, dan had ze Mia nooit laten gaan.

Ze reden eerst lange tijd door een naaldbos en vervolgens over een smal weggetje met in het midden een hanenkam van hoog gras dat langs de onderkant van de auto streek. Halverwege dat weggetje, vlak voor een scherpe bocht, zette haar moeder de auto stil.

'Kijk,' zei ze, terwijl ze naar een groepje grillig gevormde dennen wees.

'Waarnaar?'

'De zee, zie je hem? We zijn er bijna.'

'Waarom stoppen we dan? Ik zei toch dat ik heel nodig moet plassen.'

Tess knikte afwezig en staarde naar de zee.

'Ik meen het,' zei Mia. 'Alsjeblieft, mam. Ik doe het bijna in mijn broek.'

Tess keek haar met knipperende ogen aan.

'Sorry,' zei ze en ze zette de auto weer in de versnelling, waarna ze over de hobbelige weg naar het huis reed.

De achterdeur stond open. Tess riep, maar er kwam niemand. Ze zei tegen Mia dat het toilet aan het eind van de gang was. De wc had een stortbak bij het plafond en je moest aan een ketting trekken om door te spoelen. Het leek wel iets uit een museum. Toen ze naar buiten kwam, zag ze haar moeder nergens. Mia liep door de gang naar de keuken. Daar stond haar moeder. Ze stond met haar rug naar de deur tegen het aanrecht geleund. Ze had haar hoofd gebogen. Naast haar stond een tengere vrouw met glanzend donker haar en goudkleurige knopen op de schouders van haar sweater.

‘Mia,’ zei de tengere vrouw. Ze probeerde te glimlachen, maar haar gezicht werkte niet mee. ‘Ik ben Delphine.’

‘Dag,’ zei Mia. Ze verwachtte dat haar moeder zich glimlachend naar haar zou omdraaien, maar dat deed ze niet.

‘Het ziekenhuis heeft zojuist gebeld,’ zei Delphine. ‘Sylvie is dood.’

Mia keek naar Delphine, en toen naar Tess. ‘Mam?’

Tess’ schouders schokten. Er kwam een vreemd, verwrongen geluid uit haar keel. Mia staaarde naar de grond. Toen liep ze snel de keuken door en sloeg ze haar armen om haar moeder heen, met haar gezicht tegen haar rug.

‘Het is al goed, mam,’ zei ze, waarna Tess zich binnen de cirkel van haar armen omdraaide, haar gezicht in haar haar legde en begon te huilen.

2

Tess liep door de tuin naar de klif. Ze droeg een badpak en een zonnebril en had een van Sylvies versleten hamamdoeken als een sarong om haar middel gebonden. Omdat het de hele nacht had geregend, was het gras nog nat, maar de ochtendfrisheid werd al verdreven door een drukkende warmte. Het zou een hete dag worden. Grassprietjes plakten aan haar blote voeten. Ze dacht terug aan de nachten waarop zij en Sylvie in het donker op hun rug liggend naar vallende sterren hadden gekeken. Sylvie proostte dan met een slok armagnac op hun toekomstdromen en liet een dun sliertje sigarettenrook naar de Melkweg opstijgen. De zee achter de donkere rij dennenbomen was donkerblauw. De eerste mensen die zich op dit schiereiland hadden gevestigd, dachten dat dit het einde van de wereld was, had Sylvie haar verteld toen ze hier de eerste keer kwam. Finistère, het einde van de aarde.

Tess was toen twaalf geweest. Na een lange vechtscheiding waren haar ouders allebei hertrouwd. Tess woonde het grootste deel van het jaar bij haar moeder en stiefvader in Londen, maar tijdens de zomervakanties stuurde haar moeder haar naar Ivo en Delphine in Parijs. Ze zei dat Ivo nog altijd haar vader was. Het feit dat hij met een kind was getrouwd – een Frans kind nog wel – betekende niet dat hij zijn verantwoordelijkheden mocht ontlopen. Tess was blij geweest. In haar verbeelding zag ze zich al een zomer lang Orangina drinken bij de Eiffeltoren, maar eenmaal in Parijs vertelde Ivo dat ze naar Delphine's moeder gingen, die aan zee woonde. Niemand met ook maar een greintje gezond verstand bleef in juli in Parijs. Ze reden in een open sportwagen naar Sylvies huis. Delphine kwam niet mee. Ze moest werken, zei ze. Tess deed net of ze het jammer vond. Een hele zomer lang zou ze Ivo voor zichzelf hebben. Ze koesterde die gedachte. Over Sylvie dacht ze geen moment na.

Ivo bleef maar één nacht bij Sylvie. De volgende ochtend zei hij tegen Tess dat ze een bofkont was, gaf hij Sylvie een zoen op haar wang en reed hij terug naar Parijs en Delphine.

Het smalle pad naar het strand was overwoekerd en in de lucht hing de zware kokosachtige lucht van gaspeldoorn. Op open zee verdween een boot met witte zeilen naar de horizon. Het was net een hologram, dacht Tess. Alles was hetzelfde, maar niets was echt. Als ze haar hand uitstreekte, vervaagde het beeld eromheen. De verzadigde kleuren gleden over het scherm van haar huid. Op de veerboot naar Frankrijk en tijdens de rit vanaf Caen over wegen die ze zo goed kende, had Tess geprobeerd haar gedachten op een rijtje te zetten, om de juiste woorden te vinden waarmee alles weer op zijn plek zou vallen, maar telkens als ze ruimte in haar hoofd probeerde te maken, drongen de herinneringen zich weer op: de stormachtige oversteek na het overlijden van haar moeder toen ze zestien was, de rit kort na de geboorte van Mia toen ze maar niet ophield met huilen. Beide keren was ze dodelijk vermoeid geweest en ging ze gebukt onder een verdriet dat niet alleen veroorzaakt werd door verlies, maar ook door angst, woede, verwarring en het desoriënterende gevoel dat ze nergens meer thuis was en bij niemand hoorde. Tess had zichzelf nooit wijsgemaakt dat ze bij Sylvie hoorde, want Sylvie vond dat mensen elkaar niet konden bezitten. Maar ze wist dat Sylvie haar zou laten zien hoe ze zichzelf kon bezitten, als ze er tenminste in slaagde het huis aan het einde van de wereld te bereiken. Dat was Sylvies geschenk. Als ze van je hield, stroomde haar kracht door je heen. Je voelde het als ze naar je keek. De krachtige magneet van haar zekerheid trok je dichterbij en verzamelde je losse vijlsel om er iets massiefs van te maken wat op een eenheid leek.

En nu was Sylvie dood.

Er ging een duizeligmakende schok door Tess heen. Ze wankelde en sloeg haar handen voor haar gezicht. Sylvie was dood, en zij ging zwemmen. Maar wat moest ze anders doen? Ze wist niet hoe het verder zou gaan. Toen Tess' moeder overleed, was ze op de automatische piloot verdergegaan. De chaos en verwarring werden veilig weggeborgen, als worstjes in een velletje: uitvaart,

begravenis, herdenkingsdienst, steeds weer dezelfde woorden tot ze geen betekenis meer hadden. Een leven dat was gecatalogiseerd, was afgehandeld en werd weggestopt in een archief. Zaak gesloten.

Sylvie wilde niet begraven worden. Volgens Delphine vond Sylvie dat je daarmee de aarde vergiftigde, terwijl met een crematie te veel CO₂ in de atmosfeer werd gepompt. Bovendien vond ze dat een lijk nuttig moest worden gebruikt. Daarom had ze haar lichaam ter beschikking gesteld aan de Universiteit van Brest, voor medisch onderzoek. Toen Tess vroeg of ze Sylvie nog kon zien voor ze werd weggehaald, antwoordde Delphine dat het al te laat was. Haar lichaam was al opgehaald door de faculteit. Het moest onder precies de juiste omstandigheden worden bewaard, anders hadden studenten er niets aan. Niemand wist wanneer ze met haar klaar zouden zijn. Sylvie had de universiteit onbeperkte bevoegdheid gegeven, dus ze konden haar houden zolang ze maar wilden. Het kon een jaar duren, of drie jaar. Zodra de stoffelijke resten werden vrijgegeven, zou de universiteit contact opnemen met de familie. Verder kregen ze een uitnodiging voor de jaarlijkse dankdienst in de Église Saint-Louis, een modernistisch gedrocht, zei Delphine op bittere toon, dat was gebouwd nadat Brest in de oorlog was platgebombardeerd. De studenten geneeskunde van dat jaar zouden er ook bij zijn. Volgens de universiteit konden ze dan kennismaken met de familie van de lijken waarmee ze hadden gewerkt en hun dank betuigen. Toen Delphine dit vertelde, klonken haar woorden Tess als glasscherven in de oren.

Tess drukte haar vingers tegen haar gesloten ogen. Ze voelden droog aan en ze had hoofdpijn. Ze had niet kunnen slapen. Nadat Mia naar bed was gegaan, had ze nog tot diep in de nacht met Delphine zitten praten in Sylvies keuken. Alleen was het Sylvies keuken niet meer, omdat alles wat het tot Sylvies keuken maakte al weg was. Het zwartgeblakerde espressopotje, de koperen pannen en de kleverige potten en flessen op de blikken dienbladen, de kruiden in hun potjes op de vensterbank, de stapels schetsboeken en romans vol ezelsoren en de binnenstebuiten gekeerde kranten, de kaarsen met druipslierten. In het kille tl-licht, met het kale en schoongeboende formica aanrecht, zag de keuken er vreemd en armoedig uit.

Ze dronken armagnac uit Sylvies kleine, maar zware gefacet-
teerde whiskyglazen. Sylvie had geen koffiekoppen of wijnglazen.
Ze dronk alles uit die whiskyglazen: armagnac, champagne, es-
presso en saliethee van de grijsgroene struik bij de achterdeur. Ze
hield ze omhoog zodat ze het licht weerkaatsten als edelstenen.
Aan de buitenzijde zaten stukjes klei geplakt.

‘Op Sylvie,’ zei Delphine, terwijl ze haar glas hief.

‘Op Sylvie,’ echode Tess, terwijl ze probeerde niet te huilen.
Hier in dit huis had ze voor het eerst armagnac geproefd. Sylvie
had moeten lachen, want de drank was zo scherp geweest dat ze
haar gezicht had vertrokken, maar deze was anders, met een rijke,
diepe smaak. Ze nam nog een teug, een grotere. Delphine schonk
hun glazen nog eens vol.

‘Het goede spul, gelukkig,’ zei Delphine. ‘Een cadeautje van
Lucien.’ Lucien was Delphine’s tweede man. Hij had eerder ge-
beld en gevraagd of hij van Parijs hiernaartoe moest komen, maar
Delphine had geantwoord dat dat geen zin had. Er was toch niets
te doen. ‘Hij gaf haar elke kerst een fles, en elk jaar een duurdere
dan de vorige, maar ze zei altijd dat ze het verschil niet proefde.
Hij werd er gek van. Hij noemde haar een vuurwatersocialist.’

‘Dat vond ze vast wel leuk.’

Delphine trok een gezicht. Ze keek naar haar glas en sloeg de
inhoud toen in één keer achterover. ‘Zout water en armagnac,
dat was mijn moeders recept voor het eeuwige leven. Nou, daar
heeft ze zich lelijk in vergist, nietwaar? In feite zat ze er met zo
veel dingen naast. Maar ze ging liever dood dan dat toe te geven.’

Er was iets op Delphine’s gezicht te lezen. Tess wist niet of
het ironie, verbittering of verdriet was. Ze wilde tegen Delphine’s
woorden in gaan, maar legde zichzelf het zwijgen op. Sylvie was
Delphine’s moeder, dus Delphine mocht zeggen wat ze wilde.
Dat was haar recht als dochter. Tess nam nog een slok armagnac.

‘*Le feu dansant,*’ zei Delphine. ‘Zo noemen ze armagnac in
Gascogne, wist je dat? Mijn moeder niet. Zij noemde het *phyto-
thérapie.*’

Een kruidengeneesmiddel. Zo had Sylvie ook over cannabis
gesproken. Goed voor mijn kunstenaarselleboog, zei ze vaak tegen

Tess terwijl ze ondeugend met haar ogen rolde, alsof ze echt pijn had. Tess' moeder was een van die drinkers geweest die beweerden dat ze bijna niets dronken. Van het glas gin in haar hand beweerde ze dat er bijna alleen tonic in zat. De lege flessen verstopte ze onder een deken in de kast. Sylvie stak nooit iets onder stoelen of banken. Ze rolde haar jointjes met tientallen tegelijk, als een ware expert, en bewaarde ze dan in een oud snoepdoosje in de keukenla.

'Ken je het gezegde dat Gascogne zo arm is dat de kraaien er op hun kop overheen vliegen, zodat ze er niet naar hoeven te kijken?' vroeg Delphine. 'Vecht tegen de kraai, Delphine, zei Sylvie vaak. Maar wat was ze eigenlijk hypocriet.' Ze bracht haar glas met nogal onvaste hand naar haar lippen, waarop Tess zich tot haar verbazing realiseerde dat ze dronken was. Ze had Delphine nog nooit dronken gezien.

'Nee.' Tess schudde haar hoofd. 'Het spijt me, maar dat is niet waar. Ze was juist het tegenovergestelde van hypocriet, wat dat dan ook moge zijn. Ze loog nooit. Dat kon ze niet. Ze had niet altijd gelijk, maar ze sprak wel altijd de waarheid, altijd, hoe hoog de prijs ook was die ze daarvoor moest betalen. Of wie dan ook.' Ze was zelf ook dronken, anders had ze dat nooit zo gezegd. Ze had haar woorden het liefst meteen teruggenomen, maar Delphine sloeg als antwoord haar handen op tafel, met een enigszins triomfantelijke blik op haar gezicht.

'Maar dat was nou juist haar hypocrisie, snap je dat niet? Ze stond erop altijd de waarheid te zeggen, zeker, niets dan de waarheid, alsof die in steen gehouwen was, zoals de ideaalbeelden van Plato, maar ze wilde geen moment in overweging nemen dat ze de waarheid niet in pacht had. Ik heb haar gesmeekt om het niet te doen, Tess. Ik zei dat ik het idee niet zou kunnen verdragen, zij op zo'n tafel met die studenten. En weet je wat ze zei? Dat ik veel te sentimenteel was. Dat het barbaars was om ritueel en ceremonie belangrijker te vinden dan de wetenschappelijke vooruitgang. *Barbare*. Alsof ik een wilde was.'

In haar verbeelding hoorde Tess precies hoe Sylvie dat zei, op een montere maar tegelijk ook besliste toon, alsof het een spelletje was waarvan je beiden wist dat zij het toch zou winnen. Van het

ene moment op het andere was het alsof ze bij hen in de keuken zat, alsof al haar rommel weer op het aanrecht stond en de lucht in beweging kwam omdat ze op blote voeten gesticulerend rond de tafel liep. Ze dacht aan haar met een elastiekje opgebonden haar. Haar onverwachte, harde zoenen, met haar mond op Tess' voorhoofd alsof ze de afdruk van haar lippen op haar schedel wilde achterlaten.

Ze is hier al die tijd geweest, dacht Tess, al die tijd, en ik ben niet gekomen. Die gedacht sneed als een scalpel door haar ziel. Diep, als een mes door de boter.

Mia rekte zich lui uit, waarbij haar vingers langs het lage, schuine plafond streken. Ze pakte haar telefoon. Nog steeds niets. Ze kon nauwelijks geloven dat hier echt geen wifi was. Hoe konden mensen nou leven zonder wifi? Ze vroeg zich af of Yaz al wakker was en of ze al foto's van het feestje op Facebook had gezet. Met een zucht liet ze zich weer op haar kussen zakken.

Het raampje boven haar zat vol vogelpoep, maar de hemel was strakblauw. Delphine had gezegd dat het kamertje waar ze sliep Sylvies werkkamer was geweest, maar Mia vond het meer op een rommelkamer lijken. Het bed stond aan de ene kant tegen een ladekast en aan de andere kant tegen een van die ouderwetse bureaus met een klep die je moest openklappen om op te schrijven. Aan de kant waar het plafond hoog genoeg was om rechtop te staan, stond een enorme tafel met daarop een metalen lamp, schelpen, stukjes zeewier, kleien beeldjes, gebleekte dierenschedels en stapels en stapels papier met daarop als presse-papier stukken aardewerk en grote, op aardappels lijkende stenen. De muren gingen schuil achter boekenplanken waarop zo veel boeken stonden dat ze in het midden doorbogen. Op de grond lagen nog meer boeken, stapels vol. Tussen die stapels stonden schilderijen. Delphine had zich verontschuldigd voor de rommel, maar Mia vond het wel leuk. Als ik ooit een werkkamer heb, dacht ze, wil ik dat hij er precies zo uitziet, tot de nok toe gevuld met ideeën die je wel op móét snuiven.

Ze gaapte. Ze vermoedde dat ze zich moest aankleden om naar beneden te gaan, maar ze had geen zin. De sfeer beneden was te

droevig en daar werd ze nerveus van. Alles wat ze zei, zou vast verkeerd zijn. Ze voelde zich er een beetje schuldig over dat ze zelf niet verdrietig was. Dus in plaats daarvan ging ze in Sylvies stoel zitten en inspecteerde ze de dingen die op tafel lagen. De kleifiguurtjes stelden zwangere vrouwen voor, liggend, geknield of in kleermakerszit met hun handjes om hun buik geslagen. De klei voelde ruw aan en heel breekbaar. De meeste vrouwenfiguurtjes waren al gebroken. Mia pakte een van de aardappelstenen op en draaide hem om. In plaats van steen zag ze een fonkelende massa ijswitte kristallen rond een paarse kern. Bewonderend liet ze haar vinger over het ruwe kristal gaan.

Pas toen ze de steen teruglegde, viel haar de foto op die voor haar aan de muur hing. Een close-up van een meisje met een blauw en groen beschilderd gezicht tegen de achtergrond van een felblauwe hemel. Op haar rug was een paar enorme blauwe en groene vlindervleugels bevestigd. Mia had die foto al eerder gezien. Al heel vaak zelfs, vooral sinds de klimaatbeweging protestkampen opzette en die foto overal op internet te vinden was. In de fotobijschriften werd ze altijd het Vlindermeisje genoemd, alsof ze geen naam had. Maar in werkelijkheid was het Tess. Ze had haar armen uitgestrekt, haar hoofd achterovergeslagen en haar mond wijd open, alsof ze aan het zingen was.

Ze lijkt wel stoned, lachte Yaz toen Mia haar de foto op internet liet zien, alsof ze onder de drugs zit of zo. En dat was inderdaad waar. Mia had het aan haar moeder gevraagd, maar Tess had alleen haar schouders opgehaald en geantwoord dat die foto ergens in de jaren negentig was gemaakt, tijdens een demonstratie, een groot straatfeest op een snelweg in West-Londen uit protest tegen het kapitalisme en het autoverkeer. Er was muziek geweest, er was gedanst en er waren bankstellen op de inhaalstrook gezet. Doelzakspelers op stelten met lange hoepeljurken hadden langzaam over straat gelopen, terwijl actievoerders onder die hoepeljurken het asfalt openbraken en bomen in de gaten plantten zonder dat de politie het in de gaten had. Haar moeder zei dat het een geweldig feest was geweest, maar dat ze niet blij was met die foto. En al helemaal niet met het feit dat hij nog steeds rondging op internet.

Eerste druk september 2023

Oorspronkelijke titel *Trespass*

Oorspronkelijke uitgever Virago Press

Copyright © 2022 Clare Clark

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2023 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Frank van der Knoop

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © stock.adobe.com

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 6378 4

ISBN e-book 978 90 261 6379 1

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudig en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.